

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ (τρίτο τμήμα)

της 13ης Μαρτίου 2013*

«Υπαλληλική υπόθεση — Υπάλληλοι — Άρθρο 43, πρώτο εδάφιο, του ΚΥΚ — Εκπρόθεσμη σύνταξη των εκθέσεων εξελίξεως της σταδιοδρομίας — Ηθική βλάβη — Απώλεια ευκαιρίας προαγωγής»

Στην υπόθεση F-91/10,

με αντικείμενο προσφυγή-αγωγή ασκηθείσα δυνάμει του άρθρου 270 ΣΛΕΕ, το οποίο εφαρμόζεται στη Συνθήκη ΕΚΑΕ δυνάμει του άρθρου της 106α,

ΑΚ, πρώην υπάλληλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κάτοικος Esbo (Φινλανδία), εκπροσωπούμενη από τους S. Orlandi, A. Coolen, J.-N. Louis και É. Marchal, δικηγόρους,

προσφεύγουσα-ενάγουσα,

κατά

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τους G. Berscheid και J. Baquero Cruz,

καθής-εναγομένης,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους S. Van Raepenbusch (εισηγητή), Πρόεδρο, R. Barents και K. Bradley, δικαστές,

γραμματέας: J. Tomas, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 20ής Ιουνίου 2012,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Με δικόγραφο που περιήλθε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου Δημόσιας Διοίκησης [στο εξής: Δικαστήριο ΔΔ την 30ή Σεπτεμβρίου 2010, η ΑΚ ζητεί,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

- πρώτον, την ακύρωση της αποφάσεως της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 24ης Νοεμβρίου 2009, με την οποία απερρίφθη η αίτησή της, αφενός, για αποκατάσταση της ζημίας που, όπως υποστηρίζει, υπέστη λόγω της μη συντάξεως εκθέσεων εξελίξεως της σταδιοδρομίας (στο εξής: ΕΕΣ) για τις περιόδους 2001/2002, 2004, 2005 και 2008, και, αφετέρου, για κίνηση διοικητικής έρευνας επί της καταγγελίας της περί ηθικής παρενοχλήσεως
- δεύτερον, να υποχρεωθεί η Επιτροπή να της καταβάλει αποζημίωση.

Το νομικό πλαίσιο

- 2 Κατά το άρθρο 24, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ως ίσχυε κατά τον χρόνο εκδόσεως της αποφάσεως της 24ης Νοεμβρίου 2009 (στο εξής: ΚΥΚ):

«Οι Κοινοότητες παρέχουν βοήθεια στον υπάλληλο, ιδίως σε περίπτωση διώξεως των δραστών απειλών, προσβολών, εξυβρίσεων [, δυσφημήσεων] ή αποπειρών εναντίον του προσώπου και της παρουσίας είτε του ιδίου είτε των μελών της οικογενείας του, λόγω της ιδιότητάς του ή των καθηκόντων του.»

- 3 Το άρθρο 43, πρώτο εδάφιο, του ΚΥΚ ορίζει:

«Η ικανότητα, η απόδοση και η συμπεριφορά στην υπηρεσία κάθε υπαλλήλου, αποτελούν το αντικείμενο περιοδικής εκθέσεως που συντάσσεται τουλάχιστον ανά διετία, κατά τα προβλεπόμενα από κάθε όργανο [...]».

- 4 Κατά το άρθρο 13 του παραρτήματος VIII του ΚΥΚ, το οποίο ρυθμίζει τις λεπτομέρειες του συνταξιοδοτικού καθεστώτος:

«1. [...] ο υπάλληλος ηλικίας κάτω των 65 ετών, ο οποίος στο διάστημα της περιόδου κατά τη διάρκεια της οποίας αποκτούσε δικαιώματα προς σύνταξη, κρίνεται από την επιτροπή αναπηρίας ότι έχει προσβληθεί από διαρκή αναπηρία που θεωρείται ως ολική και τον καθιστά ανίκανο για την άσκηση καθηκόντων αντιστοίχων προς κάποια θέση της σταδιοδρομίας του και ο οποίος γι' αυτό το λόγο υποχρεώνεται να αναστείλει την υπηρεσία του στις Κοινοότητες, δικαιούται όσο χρόνο διαρκεί αυτή η ανικανότητα του επιδόματος αναπηρίας που αναφέρεται στο άρθρο 78 του [ΚΥΚ].

2. Ο δικαιούχος επιδόματος αναπηρίας δύναται να ασκεί επικερδή επαγγελματική δραστηριότητα, μόνον εφόσον η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή [τού] έχει προηγουμένως χορηγήσει άδεια [...]».

Ιστορικό της διαφοράς

- 5 Με απόφαση της αρμόδιας για τους διορισμούς αρχής (στο εξής: ΑΔΑ) της 25ης Ιανουαρίου 1999, με την οποία αντικαταστάθηκε η απόφαση της 9ης Σεπτεμβρίου 1997, η προσφεύγουσα-ενάγουσα (στο εξής: προσφεύγουσα) ανέλαβε καθήκοντα στην Επιτροπή, ως δόκιμος υπάλληλος με βαθμό Α 5, κλιμάκιο 1.
- 6 Η ΕΕΣ της προσφεύγουσας για την περίοδο από 1ης Ιουλίου 2001 έως 31 Δεκεμβρίου 2002 (στο εξής: ΕΕΣ 2001/2002), η οποία εκδόθηκε αρχικώς τη 10η Απριλίου 2003, ακυρώθηκε το πρώτον από το τότε Πρωτοδικείο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων [νυν Γενικό Δικαστήριο] με την απόφαση της 20ής Απριλίου 2005, T-86/04, [ΑΚ] κατά Επιτροπής (στο εξής: απόφαση της 20ής Απριλίου 2005). Κατόπιν τούτου, η Διοίκηση συνέταξε για την προαναφερθείσα περίοδο νέα ΕΕΣ, την οποία εξέδωσε ο δευτεροβάθμιος αξιολογητής τη 2α Ιουνίου 2006, η οποία όμως επίσης ακυρώθηκε με την απόφαση

του νυν Γενικού Δικαστηρίου της 6ης Οκτωβρίου 2009, T-102/08 P, [ΑΚ] κατά Επιτροπής (στο εξής: απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 2009). Η τελευταία εκδοχή της ΕΕΣ 2001/2002 εκδόθηκε την 25η Ιανουαρίου 2012, διαρκούσης της δίκης επί της υπό κρίση διαφοράς.

- 7 Η ΕΕΣ της προσφεύγουσας για το έτος 2004 (στο εξής: ΕΕΣ 2004) εκδόθηκε αρχικώς τη 14η Ιανουαρίου 2005, πλην όμως ακυρώθηκε με την απόφαση του Δικαστηρίου ΔΔ της 13ης Δεκεμβρίου 2007, F-42/06, [ΑΚ] κατά Επιτροπής (στο εξής: απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 2007). Η εν λόγω ΕΕΣ αντικαταστάθηκε με νέα ΕΕΣ 2004, η οποία συνετάχθη διαρκούσης της δίκης επί της υπό κρίση διαφοράς και, συγκεκριμένα, την 25η Ιανουαρίου 2012.
- 8 Όσον αφορά την ΕΕΣ της προσφεύγουσας για το έτος 2005 (στο εξής: ΕΕΣ 2005), την 23η Απριλίου 2007 η ΑΔΑ έκανε δεκτή τη σχετική διοικητική ένσταση της προσφεύγουσας, με αποτέλεσμα να επαναληφθεί η διαδικασία για τη σύνταξη της εν λόγω ΕΕΣ. Η ΕΕΣ 2005 κοινοποιήθηκε εν τέλει στην προσφεύγουσα διαρκούσης της δίκης επί της υπό κρίση διαφοράς, με επιστολή της 8ης Ιουνίου 2012.
- 9 Τέλος, η ΕΕΣ της προσφεύγουσας για το έτος 2008 (στο εξής: ΕΕΣ 2008) δεν είχε καταστεί ακόμη απρόσβλητη την 20ή Σεπτεμβρίου 2012, ημερομηνία ενάρξεως της διασκέψεως επί της υπό κρίση υποθέσεως.
- 10 Η προσφεύγουσα προήχθη στον βαθμό AD 12 την 1η Μαρτίου 2008.
- 11 Έχοντας διαπιστώσει ότι, την 1η Σεπτεμβρίου 2008, η προσφεύγουσα είχε συμπληρώσει, σε διάστημα τριών ετών, 426 ημέρες αναρρωτικής αδείας, η ΑΔΑ αποφάσισε τον Δεκέμβριο του 2008 να προσφύγει στην επιτροπή αναπηρίας, η οποία έκρινε ομοφώνως ότι η προσφεύγουσα εμφάνιζε μόνιμη αναπηρία που θεωρείτο ολική και καθιστούσε αδύνατη την εκ μέρους της άσκηση καθηκόντων αντίστοιχων προς θέση της σταδιοδρομίας της. Βάσει του εν λόγω πορίσματος, την 7η Μαΐου 2009 η ΑΔΑ αποφάσισε να τερματίσει την υπηρεσία της προσφεύγουσας λόγω μόνιμης αναπηρίας, ενέκρινε δε τη χορήγηση σε αυτήν επιδόματος αναπηρίας από 1ης Ιουνίου 2009.
- 12 Την 24η Ιουλίου 2009 η προσφεύγουσα υπέβαλε διοικητική ένσταση κατά της προαναφερθείσας αποφάσεως περί συνταξιοδοτήσεώς της λόγω αναπηρίας. Η εν λόγω ένσταση απερρίφθη με απόφαση της ΑΔΑ της 29ης Οκτωβρίου 2009.
- 13 Εν τω μεταξύ, τη 10η Αυγούστου 2009, η προσφεύγουσα είχε υποβάλει αίτηση αρωγής με σκοπό την κίνηση διοικητικής έρευνας για την εξακρίβωση των πράξεων παρενοχλήσεως των οποίων, όπως υποστήριζε, είχε υπάρξει θύμα, καθώς και για την αποκατάσταση της ζημίας την οποία, όπως υποστήριζε, είχε υποστεί από το 2003 εξαιτίας των πολλαπλών πλημμελειών κατά τη σύνταξη των ΕΕΣ της, της διοικητικής διαχειρίσεως των αναρρωτικών της αδειών, καθώς και του ακατάλληλου για την ασθένειά της εργασιακού περιβάλλοντος. Η προσφεύγουσα διετεινέτο, μεταξύ άλλων, ότι είχε υποστεί υλική ζημία εξαιτίας της διαφοράς μεταξύ του χορηγηθέντος σε αυτήν επιδόματος αναπηρίας και των αποδοχών των οποίων θα ελάμβανε εάν είχε κριθεί ικανή προς εργασία. Η εν λόγω αίτηση απερρίφθη από την ΑΔΑ με απόφαση της 24ης Νοεμβρίου 2009 (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση).
- 14 Με το από 24 Φεβρουαρίου 2010 έγγραφο του συνηγόρου της η προσφεύγουσα υπέβαλε διοικητική ένσταση, δυνάμει του άρθρου 90, παράγραφος 2, του ΚΥΚ, κατά της προσβαλλομένης αποφάσεως. Η ένσταση αυτή απερρίφθη με απόφαση της ΑΔΑ της 18ης Ιουνίου 2010, η οποία κοινοποιήθηκε στην προσφεύγουσα την 21η Ιουνίου 2010.

Αιτήματα των διαδίκων και διαδικασία

- 15 Η προσφεύγουσα-ενάγουσα ζητεί από το Δικαστήριο Δημόσιας Διοίκησης:
 - να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση·

— να υποχρεώσει την Επιτροπή:

«— να της καταβάλει το ποσό των 53 000 [ευρώ] λόγω της απώλειας ευκαιρίας προαγωγής της στον βαθμό Α 5 κατά την περίοδο προαγωγών 2003, καθώς και να προβεί στην τακτοποίηση των συνταξιοδοτικών της δικαιωμάτων μέσω της καταβολής των αντίστοιχων εισφορών·

— να της καταβάλει το ποσό των 400 [ευρώ] ανά μήνα (ποσό το οποίο αντιστοιχεί στο 70 % της διαφοράς μεταξύ του επιδόματος αναπηρίας που λαμβάνει και του επιδόματος αναπηρίας που θα ελάμβανε εάν είχε προαχθεί το 2003)·

— να της καταβάλει το ποσό των 35 000 [ευρώ] για την ικανοποίηση της ηθικής βλάβης που υπέστη λόγω της διατήρησης της παράτυπης διοικητικής καταστάσεώς της, παρά, μεταξύ άλλων, τις δικαστικές αποφάσεις [της 20ής Απριλίου 2005, της 6ης Οκτωβρίου 2009 και της 13ης Δεκεμβρίου 2007]»·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

16 Με παρατηρήσεις που κατέθεσε την 4η Μαΐου 2012 η προσφεύγουσα υπολόγισε εκ νέου το ποσό της χρηματικής ικανοποίησης για την προβαλλόμενη ηθική βλάβη, αυξάνοντας το ποσό της σε 70 000 ευρώ.

17 Ήδη, με έγγραφο της 9ης Ιουλίου 2012, η προσφεύγουσα εκτιμά την αποζημίωση που της οφείλεται «λόγω απώλειας ευκαιρίας προαγωγής το 2003, το 2005 ή το αργότερο το 2007 [...], αντιστοίχως, σε 410 070 [ευρώ], 204 996 [ευρώ] και 90 130 [ευρώ]».

18 Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο ΔΔ:

— να απορρίψει την προσφυγή-αγωγή·

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

19 Με έγγραφο της 30ής Σεπτεμβρίου 2010, το οποίο επισύναψε στο δικόγραφό της, η προσφεύγουσα ζήτησε την τήρηση καθεστώτος ανωνυμίας στην υπό κρίση υπόθεση, αίτημα το οποίο επανέλαβε την 7η Μαΐου 2012, παρά το ιδιαίτερο πλαίσιο συνθηκών στο οποίο εντάσσεται η προσφυγή-αγωγή [στο εξής: προσφυγή].

20 Με έγγραφο της 8ης Φεβρουαρίου 2011 η Γραμματεία του Δικαστηρίου ΔΔ κάλεσε τους διαδίκους σε άτυπη συνάντηση με σκοπό τη διερεύνηση της δυνατότητας φιλικού διακανονισμού της διαφοράς. Κατόπιν της εν λόγω συναντήσεως, η οποία έλαβε χώρα την 1η Μαρτίου 2011 παρουσία του εισηγητή δικαστή, χορηγήθηκε στους διαδίκους προθεσμία προκειμένου να καταλήξουν σε συμφωνία. Διαπιστώνοντας την αδυναμία των διαδίκων να επιλύσουν φιλικώς τη μεταξύ τους διαφορά, το Δικαστήριο ΔΔ έθεσε τέρμα στην απόπειρα του εν λόγω φιλικού διακανονισμού. Με το πέρας της επ' ακροατηρίου συζητήσεως, η οποία διεξήχθη την 20ή Ιουνίου 2012, ο πρόεδρος κάλεσε εντούτοις τους διαδίκους σε νέα άτυπη συνάντηση. Διαπιστώνοντας την αποτυχία της νέας αυτής απόπειρας φιλικού διακανονισμού, το Δικαστήριο ΔΔ κήρυξε τη λήξη των συζητήσεων και την έναρξη της διασκέψεως την 20ή Σεπτεμβρίου 2012, μετά την κατάθεση τελευταίων παρατηρήσεων.

Σκεπτικό

21 Υπενθυμίζεται ότι η αίτηση της προσφεύγουσας της 10ης Αυγούστου 2009 είχε δύο αντικείμενα, ήτοι, αφενός, την αποκατάσταση της υλικής ζημίας και την ικανοποίηση της ηθικής βλάβης που, όπως η ίδια υποστηρίζει, υπέστη εκ των πολλαπλών πλημμελειών κατά τη σύνταξη των ΕΕΣ και, αφετέρου, την εκ μέρους της Επιτροπής παροχή αρωγής μέσω της κινήσεως έρευνας σε σχέση με πράξεις παρενοχλήσεως. Η προσβαλλόμενη απόφαση απέρριψε την εν λόγω αίτηση στο σύνολό της. Λαμβανομένου υπόψη του διττού αντικειμένου της εν λόγω αποφάσεως, το πρώτο εκ των αιτημάτων της προσφυγής, που κατατείνει στην ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως, πρέπει να νοηθεί ως κατατείνον στην ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως τόσο κατά το μέρος με το οποίο απορρίπτεται η αίτηση αποζημιώσεως όσο και κατά το μέρος με το οποίο απορρίπτεται η αίτηση αρωγής για ηθική παρενόχληση.

1. Επί του αιτήματος περί ακυρώσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως καθό μέρος απορρίπτει την αίτηση την προσφεύγουσας για αποζημίωση

22 Η προσφεύγουσα ζητεί την ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως καθό μέρος απορρίπτει την αίτηση αποζημιώσεως που αυτή υπέβαλε τη 10η Αυγούστου 2009.

23 Επιβάλλεται συναφώς η υπόμνηση ότι, κατά τη νομολογία, η απόφαση θεσμικού οργάνου με την οποία απορρίπτεται αίτηση αποζημιώσεως αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της διοικητικής διαδικασίας η οποία προηγείται της αγωγής αποζημιώσεως που ασκείται ενώπιον του Δικαστηρίου ΔΔ και ότι, συνεπώς, εντός ενός τέτοιου πλαισίου, το ακυρωτικό αίτημα δεν δύναται να κριθεί κατά τρόπο αυτοτελή σε σχέση με το αποζημιωτικό αίτημα. Συγκεκριμένα, η πράξη που εμπεριέχει τη θέση του θεσμικού οργάνου κατά το προ της ασκήσεως της αγωγής στάδιο έχει ως αποκλειστικό αποτέλεσμα την παροχή στον διάδικο που υπέστη ζημία της δυνατότητας να ασκήσει αγωγή αποζημιώσεως ενώπιον του Δικαστηρίου ΔΔ. Συνεπώς, παρέλκει η αυτοτελής απόφαση επί του αιτήματος περί ακυρώσεως (αποφάσεις του Γενικού Δικαστηρίου της 23ης Οκτωβρίου 2003, T-25/02, Sautelet κατά Επιτροπής, σκέψη 45, και της 14ης Οκτωβρίου 2004, T-256/02, I κατά Δικαστηρίου, σκέψη 47· απόφαση της Δικαστηρίου ΔΔ της 11ης Μαΐου 2010, F-55/09, Maxwell κατά Επιτροπής, σκέψη 48) της προσβαλλομένης αποφάσεως καθό μέρος απορρίπτει την αίτηση αποζημιώσεως της προσφεύγουσας.

24 Κατά συνέπεια, παρέλκει η απόφαση επί της ενστάσεως απαραδέκτου που προβάλλει η Επιτροπή, στον βαθμό κατά τον οποίο αυτή νοηθεί ως βάλλουσα κατά του εν λόγω αποζημιωτικού αιτήματος, ενστάσεως η οποία αντλείται από το επιχείρημα ότι η προσφεύγουσα δεν έχει συμφέρον στην ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως καθό μέρος απορρίπτει την αίτησή της αποζημιώσεως, για τον λόγο ότι αυτή συνταξιοδοτήθηκε αυτεπαγγέλτως λόγω αναπηρίας.

25 Συνακολούθως, η εξέταση του αποζημιωτικού αιτήματος του δικογράφου πρέπει να προηγηθεί της εξετάσεως του αιτήματος περί ακυρώσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως καθό μέρος απορρίπτει την αίτηση αρωγής της προσφεύγουσας.

2. Επί του αποζημιωτικού αιτήματος της προσφεύγουσας

Επί του παραδεκτού του αποζημιωτικού αιτήματος

26 Από το δικόγραφο προκύπτει ότι με το αποζημιωτικό της αίτημα, η προσφεύγουσα αξιώνει ενώπιον του Δικαστηρίου ΔΔ την αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη εκ του γεγονότος ότι οι ΕΕΣ 2001/2002, 2004, 2005 και 2008 δεν συνετάχθησαν εγκύτως εν ευθέτω χρόνω.

- 27 Επικαλούμενη την απόφαση του Δικαστηρίου της 22ας Δεκεμβρίου 2008, C-198/07 P, Gordon κατά Επιτροπής, η προσφεύγουσα, πέραν των επιχειρημάτων που προβάλλει προς στήριξη του βασίμου της προσφυγής της, υποστηρίζει ότι η συνταξιοδότησή της λόγω αναπηρίας δεν συνεπέφερε απώλεια του δικαιώματός της να απαιτήσει δίκαιη και ορθή αξιολόγηση των υπηρεσιών της. Όπως επισημαίνει, το συμφέρον προς σύνταξη των ΕΕΣ πρέπει να εξετάζεται όχι μόνο σε συνάρτηση με τη χρησιμότητά τους για τη σταδιοδρομία του οικείου υπαλλήλου, αλλά ομοίως σε συνάρτηση με την αξιολόγηση που οι εν λόγω εκθέσεις εμπεριέχουν περί των προσόντων που ο υπάλληλος, ως προσωπικότητα, επέδειξε κατά την άσκηση των υπηρεσιακών του καθηκόντων. Επιπροσθέτως, κατά την προσφεύγουσα, οι ΕΕΣ 2001/2002, 2004, 2005 και 2008 θα μπορούσαν να αποτελέσουν συνεκτιμητέο στοιχείο από την ιατρική επιτροπή η οποία εκλήθη να αποφανθεί επί της επαγγελματικής αιτίας της ασθένειας, διότι ο χαρακτηρισμός ασθένειας ως επαγγελματικής δύναται να συναρτάται με το περιβάλλον και τις συνθήκες εργασίας που πιστοποιούνται με κάθε έκθεση βαθμολογίας.
- 28 Η Επιτροπή εκτιμά, αντιθέτως, ότι λόγω της αυτοδίκαιης συνταξιοδοτήσεώς της λόγω αναπηρίας, η προσφεύγουσα δεν δύναται να προβάλλει ζημία εκ της μη ολοκλήρωσεως της συντάξεως των ΕΕΣ 2001/2002, 2004, 2005 και 2008. Όπως επισημαίνει, η προαναφερθείσα απόφαση Gordon κατά Επιτροπής δεν ασκεί εν προκειμένω επιρροή, διότι στην εν λόγω υπόθεση η αυτοδίκαιη συνταξιοδότηση λόγω μόνιμης αναπηρίας θεωρούμενης ως ολικής δεν είχε κριθεί οριστική και, ως εκ τούτου, η δυνατότητα επιστροφής του υπαλλήλου στην ενεργό υπηρεσία δεν ήταν υποθετική (προαναφερθείσα απόφαση Gordon κατά Επιτροπής, σκέψη 48). Το στοιχείο αυτό, όμως, δεν συντρέχει εν προκειμένω.
- 29 Συναφώς, επιβάλλεται εκ προοιμίου η διαπίστωση ότι το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι οι ΕΕΣ 2001/2002, 2004, 2005 και 2008 θα μπορούσαν να συμβάλουν στην κατάφαση της επαγγελματικής αιτίας της ασθένειας της είναι υποθετικού χαρακτήρα. Από την εξέταση των επίμαχων ΕΕΣ, οι οποίες συνετάχθησαν διαρκούσης της δίκης, προκύπτει ότι το επιχείρημα αυτό είναι, εξάλλου, εσφαλμένο, διότι οι εν λόγω ΕΕΣ δεν περιέχουν κανένα αντικειμενικό στοιχείο προσδιοριστικό των συνθηκών εργασίας της προσφεύγουσας. Οι ΕΕΣ 2005 και 2008 περιέχουν απλώς αόριστο υπαινιγμό, εκ μέρους της ίδιας της προσφεύγουσας, περί της κακής ποιότητας του αέρα σε αίθουσα διδασκαλίας, σύντομη υπόμνηση, ομοίως εκ μέρους της προσφεύγουσας, διοικητικών ενεργειών στις οποίες προέβη κατά το διάστημα μεταξύ Μαρτίου και Οκτωβρίου 2008 σε σχέση με την κατάσταση της υγείας της, καθώς και επιγραμματική αναφορά, ομοίως εκ μέρους της ίδιας, στην αδυναμία της να εργασθεί στις εγκαταστάσεις της Επιτροπής.
- 30 Με την προαναφερθείσα απόφαση Gordon κατά Επιτροπής το Δικαστήριο υπενθύμισε ότι, μολονότι υπάλληλος ο οποίος έχει κριθεί από την επιτροπή αναπηρίας ως πάσχων από μόνιμη ολική αναπηρία συνταξιοδοτείται αυτοδικαίως, η κατάσταση αυτού είναι, εν αντιθέσει προς την κατάσταση υπαλλήλου ο οποίος φθάνει σε ηλικία συνταξιοδοτήσεως, αναστρέψιμη: ο κριθείς ως ανάπηρος υπάλληλος ενδέχεται στο μέλλον να αναλάβει εκ νέου υπηρεσία σε όργανο και, συνεπώς, η δραστηριότητά του τελεί απλώς υπό αναστολή, η δε εξέλιξη της υπηρεσιακής σχέσεώς του με τα όργανα εξαρτάται από τη συνδρομή των συνθηκών που δικαιολόγησαν την κρίση περί αναπηρίας, η οποία μπορεί να ελέγχεται ανά τακτά διαστήματα. Το Δικαστήριο έκρινε επίσης ότι υπάλληλος σε μόνιμη ολική αναπηρία διατηρεί συμφέρον προς προσβολή συνταχθείσας ΕΕΣ (προαναφερθείσα με τη σκέψη 27 απόφαση Gordon κατά Επιτροπής, σκέψεις 46, 47 και 51).
- 31 Πλην όμως, στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η προαναφερθείσα απόφαση Gordon κατά Επιτροπής η μόνιμη ολική αναπηρία του υπαλλήλου δεν είχε κριθεί ως οριστικώς κτηθείσα και η πιθανότητα επιστροφής αυτού στην ενεργό υπηρεσία δεν ήταν απλώς υποθετική αλλά πραγματική (προαναφερθείσα με τη σκέψη 27 απόφαση Gordon κατά Επιτροπής, σκέψη 48). Σε αυτό ακριβώς το πλέγμα συνθηκών το Δικαστήριο διευκρίνισε ότι υπάλληλος κριθείς ως πάσχων από μόνιμη αναπηρία η οποία θεωρείται ολική έχει δικαίωμα, ισοδύναμο με αυτό ενεργού υπαλλήλου, να αξιώσει τη σύνταξη της ΕΕΣ του κατά τρόπο δίκαιο, αντικειμενικό και σύμφωνο με τους κανόνες συνήθους αξιολογήσεως, εφόσον ενδέχεται να επανενταχθεί στην υπηρεσία των οργάνων (προαναφερθείσα με τη σκέψη 27 απόφαση Gordon κατά Επιτροπής, σκέψη 49).

- 32 Εν προκειμένω, όμως, η επιτροπή αναπηρίας έκρινε ότι «δεν ήταν αναγκαία καμία ιατρική επανεξέταση», τούτο δε λόγω του «παγιωθέντος χαρακτήρα της παθήσεως που οδήγησε στην αναπηρία» της προσφεύγουσας· δεδομένης της εν λόγω διαπιστώσεως πρέπει να γίνει δεκτό ότι η πιθανότητα της προσφεύγουσας να επιστρέψει στην ενεργό υπηρεσία είναι υποθετική.
- 33 Επιβάλλεται εντούτοις η επισήμανση ότι με την προαναφερθείσα απόφαση Gordon κατά Επιτροπής το Δικαστήριο διατύπωσε την προαναφερθείσα θέση αποφαινόμενο επί αιτήσεως αναιρέσεως κατά αποφάσεως του Πρωτοδικείου η οποία είχε εκδοθεί επί προσφυγής ακυρώσεως κατά ΕΕΣ. Η κατάσταση είναι διαφορετική όταν, όπως εν προκειμένω, εξετάζεται το έννομο συμφέρον προς άσκηση όχι προσφυγής ακυρώσεως, αλλά αγωγής αποζημιώσεως και δη για την αποκατάσταση όχι της ζημίας που προκλήθηκε από ΕΕΣ φερόμενη ως παράνομη, αλλά της ζημίας που προκλήθηκε από την καθυστέρηση της Διοικήσεως να συντάξει την εν λόγω ΕΕΣ. Πράγματι, στην περίπτωση αυτή, ο υπάλληλος που συνταξιοδοτείται αυτοδικαίως λόγω αναπηρίας, ανεξαρτήτως του αμιγώς υποθετικού ή, αντιθέτως, του πραγματικού χαρακτήρα της πιθανότητας επιστροφής του στην υπηρεσία, διατηρεί κατ' αρχήν συμφέρον να αποζημιωθεί για τη ζημία που υπέστη εξαιτίας της εν λόγω καθυστερήσεως.
- 34 Επιβάλλεται, συνεπώς, η απόρριψη της ενστάσεως απαραδέκτου που προβάλλει η Επιτροπή και η οποία αντλείται από την έλλειψη εννόμου συμφέροντος της προσφεύγουσας προς αποζημίωση.
- 35 Το συμφέρον που ο υπάλληλος ο οποίος έχει συνταξιοδοτηθεί αυτοδικαίως λόγω αναπηρίας διατηρεί, κατ' αρχήν, προς αποκατάσταση της ζημίας που έχει πράγματι υποστεί εξαιτίας της καθυστερήσεως της Διοικήσεως να προβεί στη σύνταξη των ΕΕΣ του δεν απαλλάσσει εντούτοις τον υπάλληλο αυτόν από την υποχρέωση τηρήσεως των κανόνων περί ιδρύσεως της εξωσυμβατικής ευθύνης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στους οποίους εμμένει η νομολογία, και ιδίως του όρου που, προκειμένου για την αποκατάσταση ζημίας, επιβάλλει την απόδειξη πραγματικής και βέβαιης ζημίας (βλ., επί παραδείγματι, απόφαση του Δικαστηρίου της 27ης Ιανουαρίου 1982, 256/80, 257/80, 265/80, 267/80 και 5/81, Birra Wührer κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, σκέψη 9· απόφαση του Πρωτοδικείου της 12ης Δεκεμβρίου 1996, T-99/95, σκέψη 72· αποφάσεις του Δικαστηρίου ΔΔ της 12ης Μαΐου 2011, F-50/09, Missir Mamachi di Lusignano κατά Επιτροπής, σκέψη 117, κατά της οποίας εκκρεμεί αίτηση αναιρέσεως ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, υπόθεση T-401/11 P, και της 13ης Σεπτεμβρίου 2011, F-101/09, ΑΑ κατά Επιτροπής, σκέψη 78). Το ζήτημα αυτό θα διερευνηθεί στο πλαίσιο της εξετάσεως του ουσία βασίμου του αποζημιωτικού αιτήματος.
- 36 Η Επιτροπή επισημαίνει επίσης ότι η ΕΕΣ 2001/2002 ακυρώθηκε με τη δικαστική απόφαση της 20ής Απριλίου 2005 λόγω κυρίως της παρουσίας στην εν λόγω έκθεση επανειλημμένων αναφορών σε αναρρωτικές άδειες και ότι η προσφεύγουσα δεν είχε ζητήσει αποζημίωση στο πλαίσιο της εν λόγω υποθέσεως. Η καθού προσθέτει ότι, μολονότι με τη δικαστική απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 2009 ακυρώθηκε η νέα ΕΕΣ 2001/2002 λόγω πλημμελούς αιτιολογίας, το αποζημιωτικό αίτημα της προσφεύγουσας απερρίφθη για τον λόγο ότι η νέα αυτή ΕΕΣ και, ειδικότερα, το σχετικό με την απόδοση του υπαλλήλου τμήμα αυτής, το οποίο, κατά την εν λόγω δικαστική απόφαση, ήταν πλημμελώς αιτιολογημένο, δεν περιείχε καμία ρητή αρνητική δήλωση για την προσφεύγουσα· ως εκ τούτου, η ακύρωση της νέας ΕΕΣ 2001/2002 συνιστούσε, αυτή καθ' εαυτήν, πρόσφορη και επαρκή ικανοποίηση κάθε ηθικής βλάβης.
- 37 Η Επιτροπή υποστηρίζει, ως εκ τούτου, ότι, όσον αφορά την ΕΕΣ 2001/2002, το αποζημιωτικό αίτημα, τουλάχιστον ως προς την προβαλλόμενη ηθική βλάβη, πρέπει να απορριφθεί, καθώς σε αντίθετη περίπτωση θα επρόκειτο για παραβίαση του δεδικασμένου.
- 38 Επιβάλλεται συναφώς η υπόμνηση ότι το δεδικασμένο που παράγει προηγούμενη δικαστική απόφαση καθιστά απαράδεκτη την άσκηση προσφυγής, αν η εν λόγω δικαστική απόφαση είχε εκδοθεί επί δίκης μεταξύ των ίδιων διαδίκων, με το αυτό αντικείμενο και την ίδια αιτία (απόφαση του Δικαστηρίου της 19ης Σεπτεμβρίου 1985, 172/83 και 226/83, Hoogovens Groep κατά Επιτροπής, σκέψη 9· απόφαση

του Πρωτοδικείου της 5ης Ιουνίου 1996, T-162/94, NMB κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 37· απόφαση του Δικαστηρίου ΔΔ της 25ης Ιουνίου 2010, T-66/01, Imperial Chemical Industries κατά Επιτροπής, σκέψη 197).

- 39 Πλην όμως, εν προκειμένω, η προσφυγή δεν κατατείνει στην ακύρωση παράνομης ΕΕΣ και στην αποκατάσταση της ζημίας που απορρέει από αυτήν, αλλά στην αποκατάσταση της ζημίας που προκλήθηκε από την εκπρόθεσμη σύνταξη των ΕΕΣ.
- 40 Επομένως, το αντικείμενο της υπό κρίση προσφυγής δεν ταυτίζεται με εκείνο των προσφυγών-αγωγών επί των οποίων εκδόθηκαν οι αποφάσεις της 20ής Απριλίου 2005 και της 6ης Οκτωβρίου 2009.
- 41 Συνεπώς, η ένσταση απαραδέκτου που η Επιτροπή αντλεί από παραβίαση του δεδικασμένου πρέπει να απορριφθεί.

Επί του ουσία βασίμου του αποζημιωτικού αιτήματος

- 42 Κατά πάγια νομολογία, η ίδρυση της εξωσυμβατικής ευθύνης της Ένωσης προϋποθέτει τη συνδρομή ενός συνόλου όρων που συνδέονται με το παράνομο της συμπεριφοράς που προσάπτεται στα όργανα, το υποστατό της ζημίας και την ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της συμπεριφοράς και της προβαλλόμενης ζημίας (βλ. αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 12ης Δεκεμβρίου 2002, T-135/00, Morello κατά Επιτροπής, σκέψη 130, και της 31ης Μαΐου 2005, T-105/03, Διονυσοπούλου κατά Συμβουλίου, σκέψη 30· απόφαση του Δικαστηρίου ΔΔ της 23ης Νοεμβρίου 2010, F-50/08, Bartha κατά Επιτροπής, σκέψη 53).
- 43 Το Δικαστήριο ΔΔ καλείται επομένως να ελέγξει διαδοχικώς τη συνδρομή ενός εκάστου των εν λόγω όρων.

Επί του παράνομου χαρακτήρα της συμπεριφοράς που προσάπτεται στην Επιτροπή

- 44 Η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή σειρά παράνομων συμπεριφορών.
- 45 Όσον αφορά την πρώτη παράνομη συμπεριφορά που προσάπτεται στην Επιτροπή, με το δικόγραφο της προσφυγής της η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι ουδεμία ΕΕΣ συνετάχθη για τα έτη 2001/2002, 2004, 2005 και 2008, γεγονός που στοιχειοθετεί παράβαση του άρθρου 43, πρώτο εδάφιο, του ΚΥΚ. Συνεπώς, κατά την προσφεύγουσα, η προσβαλλόμενη απόφαση είναι παράνομη, καθόσον δεν διαπιστώνει την παράβαση αυτή.
- 46 Όσον αφορά τη δεύτερη συμπεριφορά που προσάπτεται στην Επιτροπή, με το δικόγραφο της προσφυγής της η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι, βάσει του άρθρου 266 ΣΛΕΕ, η Διοίκηση όφειλε να λάβει τα αναγκαία μέτρα για την άρση των αποτελεσμάτων των παρανομιών που είχε διαπιστώσει ο δικαστής της Ένωσης, ο οποίος και ακύρωσε τις αποφάσεις περί συντάξεως των ΕΕΣ 2001/2002 και 2004. Παραλείποντας να λάβει οιοδήποτε μέτρο προς εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων της 20ής Απριλίου 2005 και της 6ης Οκτωβρίου 2009, καθώς και της δικαστικής απόφασης της 13ης Δεκεμβρίου 2007, η ΑΔΑ διατήρησε τα αποτελέσματα των διαπιστωθεισών από τον δικαστή παρανομιών. Τούτο είχε ως συνέπεια τη συνέχιση της παράτυπης καταστάσεως επί επτά και πλέον έτη, προκειμένου για την ΕΕΣ 2001/2002, και επί πέντε και πλέον έτη, προκειμένου για την ΕΕΣ 2004. Κατά την προσφεύγουσα, ανάλογη συλλογιστική ισχύει και για την απόφαση της ΑΔΑ με την οποία έγινε δεκτή η διοικητική ένσταση της προσφεύγουσας κατά της απόφασης περί συντάξεως της ΕΕΣ 2005, ΕΕΣ η οποία δεν ολοκληρώθηκε.
- 47 Με τις παρατηρήσεις που υπέβαλε σε δεύτερο χρόνο, προς απάντηση σε διαταχθέντα από το Δικαστήριο ΔΔ μέτρα οργάνωσης της διαδικασίας, η προσφεύγουσα αμφισβητεί τη διαδικασία που οδήγησε στη σύνταξη των ΕΕΣ 2001/2002, 2004, 2005 και 2008, οι οποίες της κοινοποιήθηκαν

διαρκούς της δίκης, και εκτιμά ότι οι εν λόγω ΕΕΣ δεν δύνανται να θεωρηθούν ως ολοκληρωθείσες εκθέσεις. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει, ειδικότερα, ότι η υπέρβαση της εύλογης προθεσμίας για την εκτέλεση της αποφάσεως της ΑΔΑ της 23ης Απριλίου 2007 περί της ΕΕΣ 2005 καθώς και των δικαστικών αποφάσεων, αφενός, της 20ής Απριλίου 2005 και της 6ης Οκτωβρίου 2009, και, αφετέρου, της 13 Δεκεμβρίου 2007, οι οποίες αφορούν, αντιστοίχως, την ΕΕΣ 2001/2002 και την ΕΕΣ 2004 είναι «τόσο σοβαρή, ώστε να καθίσταται πλέον αδύνατη, στο στάδιο αυτό, η σύνταξή τους». Η προσφεύγουσα διατυπώνει, τέλος, την αιτίαση ότι η Επιτροπή δεν ενημέρωσε τον φάκελό της προαγωγής, παραλείποντας ιδίως να εξετάσει τη δυνατότητα απονομής σε αυτήν μορίων προτεραιότητας.

- 48 Η Επιτροπή εκτιμά ότι το αποζημιωτικό αίτημα είναι αβάσιμο δεδομένου ότι κανένα πταίσμα δεν μπορεί να της καταλογισθεί.
- 49 Επιβάλλεται η υπόμνηση ότι, κατά πάγια νομολογία, η Διοίκηση οφείλει να μεριμνά για την περιοδική σύνταξη των ΕΕΣ εντός των προθεσμιών που ορίζονται από τον ΚΥΚ ή από κανόνες που εκδίδονται κατ' εφαρμογήν του, καθώς και για τη νομότυπη σύνταξη αυτών, τόσο για λόγους χρηστής διοικήσεως όσο και για τη διαφύλαξη των συμφερόντων των υπαλλήλων. Συνεπώς, εφόσον δεν συντρέχουν ιδιαίτερες περιστάσεις, η εκ μέρους της Διοικήσεως εκπρόθεσμη σύνταξη των ΕΕΣ συνιστά υπηρεσιακό πταίσμα ικανό να θεμελιώσει την ευθύνη της (απόφαση του Πρωτοδικείου της 23ης Οκτωβρίου 2003, T-279/01, Lebedef κατά Επιτροπής, σκέψεις 55 και 56).
- 50 Ομοίως, πρέπει να υπομνησθεί ότι το εκδόν την ακυρωθείσα πράξη όργανο οφείλει μεν να λάβει τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της δικαστικής αποφάσεως περί ακυρώσεως, πλην όμως, στην περίπτωση κατά την οποία μια τέτοια απόφαση επιτάσσει τη λήψη ορισμένων διοικητικών μέτρων, το όργανο αυτό έχει στη διάθεσή του εύλογη προθεσμία για να συμμορφωθεί με την απόφαση αυτή (βλ., συναφώς, απόφαση του Πρωτοδικείου της 10ης Ιουλίου 1997, T-81/96, Αποστολίδης κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 37· απόφαση του Δικαστηρίου ΔΔ της 17ης Απριλίου 2007, F-44/06 και F-94/06, C και F κατά Επιτροπής, σκέψη 60). Συνεπώς, ένα θεσμικό όργανο ενεργεί κατά παράβαση του άρθρου 266 ΣΛΕΕ και υποπίπτει σε υπηρεσιακό πταίσμα ικανό να οδηγήσει σε ίδρυση της ευθύνης της Ένωσης οσάκις, χωρίς να υφίστανται ιδιαίτερα προβλήματα ερμηνείας της αποφάσεως περί ακυρώσεως ή πρακτικές δυσκολίες, παραλείπει να λάβει συγκεκριμένα μέτρα προς εκτέλεση της εν λόγω αποφάσεως εντός εύλογης προθεσμίας (βλ., συναφώς, προαναφερθείσα απόφαση C και F κατά Επιτροπής, σκέψεις 63 έως 67).
- 51 Εν προκειμένω, από το ιστορικό της διαφοράς που εκτίθεται με τις σκέψεις 6 επ. της παρούσας αποφάσεως προκύπτει ότι η Επιτροπή καθυστέρησε σημαντικά στη σύνταξη των ΕΕΣ 2001/2002, 2004, 2005 και 2008.
- 52 Η Επιτροπή επισημαίνει εντούτοις ότι οι βαθμολογητές ενημερώθηκαν μόλις με τη δημοσίευση της δικαστικής αποφάσεως της 6ης Οκτωβρίου 2009 και ενώ η προσφεύγουσα είχε ήδη συνταξιοδοτηθεί λόγω αναπηρίας για το γεγονός ότι οι απουσίες λόγω ασθένειας έπρεπε να συνεκτιμηθούν, ως ιδιαίτερες περιστάσεις, για τους σκοπούς ευνοϊκότερης αξιολογήσεώς της και ότι τα διατυπούμενα στην έκθεση βαθμολογίας σχόλια έπρεπε να περιέχουν μνεία στην εν λόγω συνεκτίμηση, εν αντιθέσει προς τα ισχύοντα υπό το προηγούμενο καθεστώς, στο πλαίσιο του οποίου οι απουσίες λόγω ασθένειας έπρεπε να αντιμετωπίζονται κατά τρόπο ουδέτερο στα σχόλια των βαθμολογητών.
- 53 Πλην όμως, η εκ μέρους δικαστηρίου ερμηνεία συγκεκριμένου κανόνα της Ένωσης διαφωτίζει και αποσαφηνίζει, εφόσον παρίσταται ανάγκη, την έννοια και το περιεχόμενο του εν λόγω κανόνα, όπως αυτός πρέπει ή θα έπρεπε να νοείται και να εφαρμόζεται από της θέσεώς του σε ισχύ. Επομένως, ο κατ' αυτόν τον τρόπο ερμηνευόμενος κανόνας μπορεί και πρέπει να εφαρμόζεται ακόμη και σε έννομες σχέσεις που γεννήθηκαν και διαπλάσθηκαν προ της δημοσιεύσεως της αποφάσεως με την οποία δόθηκε η εν λόγω ερμηνεία (βλ., συναφώς, απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 12ης Ιουλίου 2011, T-80/09 P, Επιτροπή κατά Q, σκέψη 164). Εντεύθεν προκύπτει ότι η προκριθείσα με τη δικαστική απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 2009 ερμηνεία του άρθρου 43, πρώτο εδάφιο, του ΚΥΚ

ετύγχανε πλήρους εφαρμογής επί της πραγματικής και νομικής καταστάσεως της προσφεύγουσας ήδη προ της δημοσιεύσεως της εν λόγω αποφάσεως. Συνεπώς, δεν χωρεί επίκληση του ασαφούς χαρακτήρα της νομολογίας προς απαλλαγή της Επιτροπής από την ευθύνη της.

- 54 Στο πλαίσιο, όμως, της υπό κρίση υποθέσεως δεν μπορεί να καταλογισθεί στην Επιτροπή ότι αυτή δεν προέβη σε ενημέρωση του φακέλου προαγωγής της προσφεύγουσας, παραλείποντας να εξετάσει τη δυνατότητα απονομής σε αυτήν μορίων προτεραιότητας, όπως η προσφεύγουσα διατείνεται με τις παρατηρήσεις που υπέβαλε προς απάντηση στα διαταχθέντα από το Δικαστήριο ΔΔ μέτρα οργανώσεως της διαδικασίας. Επικαλούμενη την εν λόγω φερόμενη ως παράνομη συμπεριφορά, η προσφεύγουσα εγείρει τρόπον τινά νέα αμφισβήτηση, την οποία προσθέτει σε όσα καταγγέλλει με την προσφυγή της. Συγκεκριμένα, ενώ η έγκαιρη σύνταξη της ΕΕΣ επιβάλλεται από το άρθρο 43, πρώτο εδάφιο, του ΚΥΚ, η διαδικασία προαγωγής, μέρος της οποίας αποτελεί η απονομή των μορίων προτεραιότητας, διέπεται από το άρθρο 45 του ΚΥΚ. Εντούτοις, οι εν λόγω εκτιμήσεις δεν εμποδίζουν το Δικαστήριο ΔΔ να εξετάσει, κατά την εκτίμηση της ζημίας που υπέστη η προσφεύγουσα, εάν αυτή απώλεσε ευκαιρία προαγωγής εξαιτίας των καθυστερήσεων της Επιτροπής κατά τη σύνταξη των ΕΕΣ της.
- 55 Τέλος, δεν δύνανται ομοίως να προσαφθούν στην Επιτροπή, στο πλαίσιο της υπό κρίση προσφυγής, πλημμέλειες κατά τη σύνταξη των κοινοποιηθεισών διαρκούσης της δίκης ΕΕΣ, διότι τούτο θα συνεπαγόταν ουσιώδη μεταβολή του αντικειμένου της διαφοράς και παράκαμψη των μέσων διοικητικής προσβολής.
- 56 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η Επιτροπή υπέπεσε μεν σε πταίσμα παραλείποντας να συντάξει τις ΕΕΣ 2001/2002, 2004, 2005 και 2008 εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών και παραλείποντας να λάβει εντός ευλόγου χρόνου τα μέτρα εκτελέσεως των δικαστικών αποφάσεων της 20ής Απριλίου 2005, της 13ής Δεκεμβρίου 2007 και της 6ης Οκτωβρίου 2009, πλην όμως κανένα άλλο πταίσμα σχετικό με τη σύνταξη των ΕΕΣ αφότου επελήφθη το Δικαστήριο ΔΔ δεν δύναται να της καταλογισθεί.
- 57 Το Δικαστήριο ΔΔ καλείται, ως εκ τούτου, να εκτιμήσει την έκταση της ζημίας που η προσφεύγουσα ενδέχεται να υπέστη από τις καθυστερήσεις στη σύνταξη των ΕΕΣ 2001/2002, 2004, 2005 και 2008.

Επί της ηθικής βλάβης και της υλικής ζημίας που ισχυρίζεται ότι υπέστη η προσφεύγουσα

– Επί της ηθικής βλάβης που προβάλλει η προσφεύγουσα

- 58 Η προσφεύγουσα εκτιμά ότι λόγω της καθυστέρησεως στη σύνταξη των ΕΕΣ 2001/2002, 2004, 2005 και 2008 υπέστη ηθική βλάβη, καθώς, αφενός μεν, η ίδια περιήλθε σε κατάσταση αβεβαιότητας και αγωνίας, αφετέρου δε, διατηρήθηκε μια ένδικη διαφορά επί σχεδόν επτά έτη, τούτο δε για τέσσερις περιόδους αξιολογήσεως.
- 59 Προς απόκρουση του επιχειρήματος αυτού, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η ηθική βλάβη της οποίας η προσφεύγουσα αξιώνει την ικανοποίηση δεν αποδεικνύεται.
- 60 Επιβάλλεται η υπόμνηση ότι, κατά πάγια νομολογία, η καθυστέρηση στη σύνταξη των ΕΕΣ δύναται, αυτή καθ' εαυτήν, να προκαλέσει βλάβη στον υπάλληλο εκ μόνου του γεγονότος ότι η εξέλιξη της σταδιοδρομίας του ενδέχεται να επηρεασθεί από την έλλειψη μιας τέτοιας εκθέσεως κατά τον χρόνο κατά τον οποίο πρέπει να ληφθούν οι αποφάσεις που τον αφορούν (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 28ης Μαΐου 1997, T-59/96, *Burban κατά Κοινοβουλίου*, σκέψη 68, και της 30ής Σεπτεμβρίου 2004, T-246/02, *Ferrer de Moncada κατά Επιτροπής*, σκέψη 68). Υπό το πρίσμα αυτό, γίνεται δεκτό ότι ο υπάλληλος ο οποίος έχει συνταξιοδοτηθεί αυτοδικαίως λόγω αναπηρίας δύναται να αξιώσει την ικανοποίηση της πραγματικής και βέβαιης ηθικής βλάβης η οποία απορρέει από το καθεστώς αβεβαιότητας και ανησυχίας ως προς το επαγγελματικό του μέλλον στο οποίο περιήλθε εξαιτίας της

μη συντάξεως ΕΕΣ ενόσω ήταν εν ενεργεία. Τούτο ισχύει κατά μείζονα λόγο διότι η ΕΕΣ συνιστά έγγραφη και επίσημη απόδειξη της ποιότητας των υπηρεσιών που ο εν λόγω υπάλληλος παρέσχε κατά την οικεία περίοδο.

- 61 Εν προκειμένω, η δυνατότητα της προσφεύγουσας να επιτύχει την ικανοποίηση της ηθικής βλάβης που υπέστη από την εκπρόθεσμη σύνταξη των ΕΕΣ της δεν αποκλείεται εκ του στοιχείου, το οποίο επικαλείται η Επιτροπή, ότι, όταν το Δικαστήριο ΔΔ ακύρωσε, με την απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 2007, την ΕΕΣ 2004, απέρριψε το αίτημά της περί χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης, κρίνοντας ότι η ακύρωση συνιστούσε, αυτή καθ' εαυτήν, πρόσφορη και επαρκή ικανοποίηση κάθε ηθικής βλάβης που η προσφεύγουσα θα μπορούσε να έχει υποστεί από την ακυρωθείσα πράξη (απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 2007, σκέψη 46). Ομοίως, η εν λόγω δυνατότητα δεν αποκλείεται, προκειμένου για την ΕΕΣ 2005, εκ του γεγονότος ότι η εν λόγω ΕΕΣ ακυρώθηκε, κατόπιν διοικητικής ενστάσεως, με την απόφαση της ΑΔΑ της 23ης Απριλίου 2007 και ότι μια τέτοια ακύρωση θα έπρεπε να έχει το ίδιο αποτέλεσμα ικανοποίησης κάθε ηθικής βλάβης με εκείνο δικαστικής ακυρωτικής αποφάσεως.
- 62 Συγκεκριμένα, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι το αντικείμενο του υπό κρίση αποζημιωτικού αιτήματος, καθό μέρος αυτό κατατείνει στην ικανοποίηση της ηθικής βλάβης που απορρέει από τη μη έγκυρη σύνταξη της ΕΕΣ 2004 εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, διαφέρει του αντικείμενου του αποζημιωτικού αιτήματος που απερρίφθη με την απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 2007, με το οποίο επεδιώκετο η ικανοποίηση της ηθικής βλάβης που, όπως η ενάγουσα υποστήριζε, είχε υποστεί λόγω προσβολών της τιμής της οι οποίες περιείχονταν στην επίμαχη ΕΕΣ (απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 2007, σκέψη 42). Ομοίως, η ακύρωση της ΕΕΣ 2005 με την απόφαση της ΑΔΑ της 23ης Απριλίου 2007 είχε τον χαρακτήρα κυρώσεως για το παράτυπο και όχι για το εκπρόθεσμο της συντάξεώς της.
- 63 Πρέπει, ωστόσο, να γίνει δεκτό ότι υπάλληλος του οποίου οι προοπτικές επιστροφής στην ενεργό υπηρεσία είναι υποθετικές, όπως συμβαίνει στην περίπτωση της προσφεύγουσας, δεν δύναται να προβάλει, για το διάστημα μετά την αυτοδίκαιη συνταξιοδότησή του, πραγματική και βέβαιη ηθική βλάβη απορρέουσα από το καθεστώς αβεβαιότητας και ανησυχίας ως προς το επαγγελματικό του μέλλον, εφόσον ακριβώς το επαγγελματικό αυτό μέλλον είναι υποθετικό.
- 64 Είναι βεβαίως αληθές ότι, με την απόφαση της 10ης Νοεμβρίου 2009, F-93/08, Ν κατά Κοινοβουλίου (σκέψη 46), το Δικαστήριο ΔΔ απεφάνθη ότι το δικαίωμα προσβολής της εκθέσεως βαθμολογίας πρέπει να αναγνωρίζεται ανεξαιρέτως σε κάθε υπάλληλο. Πλην όμως, οι περιστάσεις της υποθέσεως επί της οποίας εκδόθηκε η εν λόγω απόφαση δεν είναι ανάλογες προς αυτές τις υπό κρίση υποθέσεως. Η εν λόγω απόφαση εκδόθηκε όχι επί αγωγής αποζημιώσεως λόγω καθυστερημένης συντάξεως ΕΕΣ, ασκηθείσας εκ μέρους πρώην υπαλλήλου, δικαιούχου συντάξεως αναπηρίας, του οποίου η επιστροφή στην υπηρεσία είναι υποθετική, αλλά από υπάλληλο ο οποίος υποστήριζε ότι, παρά τη μετάταξή του από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στην Επιτροπή, εξακολουθούσε να δικαιολογεί έννομο συμφέρον προς προσβολή της συνταχθείσας από το Κοινοβούλιο εκθέσεως βαθμολογίας, εφόσον ακριβώς διατηρούσε την ιδιότητα του εν ενεργεία υπαλλήλου (προαναφερθείσα απόφαση Ν κατά Κοινοβουλίου, σκέψη 45).
- 65 Το όριο που ετέθη, με τη σκέψη 63 της παρούσας αποφάσεως, στη δυνατότητα της προσφεύγουσας να επιτύχει την ικανοποίηση της ηθικής βλάβης που υπέστη από την εκπρόθεσμη σύνταξη των ΕΕΣ της δεν αναιρείται, ομοίως, εν προκειμένω, από τα επιχειρήματα που αυτή προβάλλει. Προς στήριξη του βασίμου του αποζημιωτικού αιτήματός της η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι δεν μπορεί να αποκλεισθεί η πιθανότητα ενδεχόμενη μεταβολή των εργασιακών όρων που ισχύουν στην Επιτροπή να της παράσχει τη δυνατότητα να αναλάβει εκ νέου καθήκοντα ούτε και το ενδεχόμενο η εξέλιξη της ιατρικής επιστήμης ή ακόμη και η πορεία των εργασιών της ιατρικής επιτροπής που επελήφθη της αναγνωρίσεως της επαγγελματικής αιτίας της ασθένειάς της να καταστήσουν δυνατό τον προσδιορισμό των αιτίων της αναπηρίας της και, ενδεχομένως, τον καθορισμό των προϋποθέσεων υπό τις οποίες αυτή θα μπορούσε να ασκήσει εκ νέου καθήκοντα σε κατάλληλο εργασιακό περιβάλλον. Η προσφεύγουσα προσθέτει ότι θα μπορούσε να της επιτραπεί η άσκηση άλλης

επαγγελματικής δραστηριότητας, συμβατής με την αναπηρία της, λόγω της οποίας θα ήταν για την ίδια χρήσιμο να έχει στη διάθεσή της μια ορθή και δίκαιη αξιολόγηση της εργασίας της στην Επιτροπή.

66 Λαμβανομένων υπόψη, εντούτοις, των μέτρων που έλαβε η Επιτροπή προς εξασφάλιση στην προσφεύγουσα κατάλληλων συνθηκών εργασίας, όπως τα μέτρα που απαριθμούνται στην προσβαλλόμενη απόφαση, η επέλευση νέας ευνοϊκής μεταβολής των εν λόγω συνθηκών προβάλλει υποθετική. Ομοίως, η εξέλιξη των ιατρικών γνώσεων ή τα αποτελέσματα των εργασιών της ιατρικής επιτροπής είναι υποθετικής φύσεως και δεν δύνανται να καταστήσουν πιθανή, κατά νόμον, την άμβλυνση ή την εξάλειψη της παθολογικής καταστάσεως της προσφεύγουσας και την επιστροφή αυτής στην ενεργό υπηρεσία. Επιπροσθέτως, η ηλικία της προσφεύγουσας, η οποία γεννήθηκε το 1954 και η οποία το 2019 συμπληρώνει το ηλικιακό όριο αυτοδίκαιης συνταξιοδότησεως κατ' εφαρμογήν του άρθρου 52 του ΚΥΚ, αποτελεί στοιχείο το οποίο καθιστά ακόμη πιο απίθανο το ενδεχόμενο μιας τέτοιας επιστροφής στην ενεργό υπηρεσία. Εξάλλου, το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι αυτή θα μπορούσε να ασκήσει άλλη επαγγελματική δραστηριότητα συμβατή με την κατάσταση της υγείας της είναι ομοίως υποθετικό και δεν θεμελιώνεται σε κανένα από το στοιχείο.

– Επί της προβαλλόμενης από την προσφεύγουσα απώλειας ευκαιρίας

67 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει εξάλλου ότι απώλεσε ευκαιρία προαγωγής στον βαθμό A 4 —ο οποίος μετονομάστηκε σε A*12 την 1η Μαΐου 2004, εν συνεχεία δε, σε AD 12 την 1η Μαΐου 2006— κατά την περίοδο προαγωγών 2003, ενώ, λαμβανομένων υπόψη της προϋπηρεσίας της στον κατώτερο βαθμό και του γεγονότος ότι δεν είχε παύσει να διαθέτει τα απαιτούμενα προσόντα, η προαγωγή της ήταν περισσότερο από πιθανή. Δεδομένης της μη απονομής σε αυτήν μορίων αξιολογήσεως και προτεραιότητας, η Επιτροπής δεν ήταν σε θέση, από το 2003 και εντεύθεν, να λάβει υπόψη την κατάστασή της ενόψει ενδεχόμενης προαγωγής.

68 Η Επιτροπή εκτιμά ότι η υλική ζημία της οποίας η προσφεύγουσα αξιώνει την αποκατάσταση, επικαλούμενη απώλεια της ευκαιρίας ταχύτερης προαγωγής της στον βαθμό AD 12, δεν αποδεικνύεται.

69 Κατά τη νομολογία, η απώλεια ευκαιρίας, όπως της ευκαιρίας ταχύτερης προαγωγής, συνιστά, υπό τον όρον ότι τεκμηριώνεται επαρκώς, αποκαταστατέα υλική ζημία (απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 10ης Νοεμβρίου 2010, T-260/09 P, ΓΕΕΑ κατά Simões Dos Santos, σκέψη 104· προαναφερθείσα στη σκέψη 3[5] απόφαση ΑΑ κατά Επιτροπής, σκέψη 81). Κατά διασταλτική ερμηνεία της εν λόγω νομολογιακής θέσεως, πρέπει ομοίως να γίνει δεκτό ότι ο υπάλληλος ο οποίος έχει συνταξιοδοτηθεί αυτοδικαίως λόγω αναπηρίας διατηρεί το δικαίωμα να ζητήσει αποζημίωση για την απώλεια ευκαιρίας προαγωγής, ακόμη και αν οι προοπτικές επιστροφής του στην υπηρεσία είναι υποθετικές, διότι η εν λόγω απώλεια ευκαιρίας του προκάλεσε ζημία ενόσω αυτός ήταν εν ενεργεία και διότι αυτή δύναται να έχει αντίκτυπο επί του ποσού της συντάξεως αναπηρίας που του καταβάλλεται, καθώς και επί του ποσού της συντάξεως αρχαιότητας που θα του χορηγηθεί εν συνεχεία.

70 Η Επιτροπή εκτιμά εντούτοις ότι είναι ελάχιστα πιθανό νέες αξιολογήσεις να μπορούν ή να μπορούσαν να οδηγήσουν στην προαγωγή της προσφεύγουσας, καθώς ο συνολικός αριθμός των μορίων της υπολείπεται σημαντικά των διαφόρων κατώτατων ορίων που απαιτούνταν για την προαγωγή κατά τις περιόδους προαγωγής 2003 έως 2008. Η Επιτροπή διευκρινίζει ότι η απονομή μορίων προτεραιότητας εκ μέρους της γενικής διευθύνσεως στην οποία είναι τοποθετημένος ο υπάλληλος δεν είναι ποτέ αυτοδίκαιη, ακόμη και αν πληρούνται οι προϋποθέσεις, και ότι ενδεχόμενη αύξηση του αριθμού των μορίων αξιολογήσεως της προσφεύγουσας, μετά την προσήκουσα ολοκλήρωση των επίμαχων ΕΕΣ, θα ήταν περιορισμένης κλίμακας.

- 71 Το Δικαστήριο ΔΔ διαπιστώνει συναφώς ότι η προσφεύγουσα δεν προσκομίζει κανένα συγκεκριμένο στοιχείο ικανό να θεμελιώσει το επιχειρήματά της ότι είχε σοβαρές πιθανότητες να προαχθεί στον βαθμό A 4 το 2003. Συγκεκριμένα, με το εισαγωγικό δικόγραφο της, η προσφεύγουσα επικαλείται απλώς την προϋπηρεσία της στον βαθμό A 5, τον μέσο χρόνο υπηρεσίας στον εν λόγω βαθμό, χωρίς ωστόσο να προσδιορίζει τη διάρκεια αυτού, καθώς και το γεγονός ότι δεν είχε παύσει να διαθέτει τα απαιτούμενα προσόντα. Ομοίως, με τις παρατηρήσεις της, η προσφεύγουσα δεν παρέχει διευκρινίσεις σε σχέση με το επιχειρήματά της ότι η ίδια θα μπορούσε να είχε προαχθεί στον βαθμό A 4 το 2003 ή το αργότερο το 2007. Ακόμη και αν υποθεθεί ότι, επικαλούμενη τον μέσο χρόνο υπηρεσίας στον εν λόγω βαθμό, η προσφεύγουσα παραπέμπει στο ποσοστό προαγωγής 25% που αναφέρεται στο σημείο Β του παραρτήματος I του ΚΥΚ, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι, κατά το άρθρο 6, παράγραφος 2, του ΚΥΚ, το εν λόγω ποσοστό εκφράζει απλώς την πορεία μέσης σταδιοδρομίας και, προπάντων, δεν θίγει την αρχή της προαγωγής βάσει των προσόντων.
- 72 Αντιθέτως, η Επιτροπή παρέσχε αριθμητικά στοιχεία σχετικά με τον κατώτατο απαιτούμενο αριθμό μορίων για την προαγωγή από τον βαθμό A 5 στον βαθμό A 4 το 2003, από τον βαθμό A*11, ήτοι τον παλιό βαθμό A 5, στον βαθμό A*12 το 2005 και από τον βαθμό AD 11 στον βαθμό AD 12 το 2006, τα οποία τεκμηριώνουν τη θέση ότι η προαγωγή της προσφεύγουσας στο πλαίσιο κάποιας εκ των εν λόγω περιόδων προαγωγών ήταν σχεδόν απίθανη. Ομοίως, διευκρινίζοντας ότι, προκειμένου να προαχθεί στον βαθμό AD 12 το 2007, η προσφεύγουσα χρειαζόταν επιπλέον 12,5 μόρια, η Επιτροπή αποδεικνύει ότι, καίτοι η προαγωγή της προσφεύγουσας στον βαθμό AD 12 δεν ήταν μαθηματικώς αδύνατη προ του 2008, η πιθανότητα μιας τέτοιας προαγωγής ήταν ισχνότατη.
- 73 Επιπροσθέτως, επιβάλλεται η επισήμανση ότι, παρά την αύξηση του συνολικού αριθμού των μορίων της κατά ένα μόριο αξιολογήσεως στο πλαίσιο των ΕΕΣ 2001/2002 και 2004, οι οποίες συνετάχθησαν διαρκούσης της δίκης, και κατά μισό μόριο με την ΕΕΣ 2005, η οποία συνετάχθη ομοίως διαρκούσης της δίκης, η προσφεύγουσα απέχει παρασάγγας από τα κατώτατα όρια προαγωγών που καθορίστηκαν για τις προγενέστερες του 2008 περιόδους προαγωγών, τούτο δε ακόμη και αν ληφθεί υπόψη η υποθετική απονομή σε αυτήν πρόσθετων μορίων αξιολογήσεως.
- 74 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων πρέπει να γίνει δεκτό ότι η προσφεύγουσα δικαιούται να ζητήσει, αφενός, την ικανοποίηση της ηθικής βλάβης που της προκάλεσε το καθεστώς αβεβαιότητας και ανησυχίας ως προς το επαγγελματικό της μέλλον στο οποίο περιήλθε εξαιτίας της μη συντάξεως των ΕΕΣ 2001/2002, 2004, 2005 και 2008 ενόσω αυτή ήταν εν ενέργεια υπάλληλος και, αφετέρου, την αποκατάσταση της υλικής ζημίας που υπέστη από την απώλεια ευκαιρίας προαγωγής της το 2003 και, το αργότερο, το 2007. Συνεπεία της εν λόγω απώλειας ευκαιρίας, η προσφεύγουσα δικαιούται επίσης να ζητήσει την αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη λόγω του γεγονότος ότι στερήθηκε τη δυνατότητα να τύχει της χορηγήσεως υψηλότερου επιδόματος αναπηρίας και, μακροπρόθεσμα, υψηλότερης συντάξεως αρχαιότητας. Στο πλαίσιο της αποκαταστάσεως της εν λόγω υλικής ζημίας θα πρέπει, εντούτοις, να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι οι πιθανότητες της προσφεύγουσας να επιτύχει την προαγωγή της οποίας την ευκαιρία διατείνεται ότι απώλεσε ήταν ελάχιστες.

Επί του αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ πταίσματος και ζημίας

- 75 Κατά πάγια νομολογία, η ευθύνη του θεσμικού οργάνου ιδρύεται μόνο λόγω πταίσματος το οποίο έχει προκαλέσει τη ζημία βάσει άμεσης σχέσεως αιτίου-αιτιατού. Εν ολίγοις, η Ένωση ευθύνεται μόνο για τη ζημία η οποία απορρέει κατά τρόπο αρκούντως άμεσο από την παράτυπη συμπεριφορά του οικείου οργάνου (προαναφερθείσα με τη σκέψη 35 απόφαση *Missir Mamachi di Lusignano κατά Επιτροπής*, σκέψη 179).
- 76 Ειδικότερα, υπάλληλος δεν μπορεί να διαμαρτύρεται για την εκπρόθεσμη σύνταξη της ΕΕΣ του, όταν ο ίδιος ευθύνεται, τουλάχιστον εν μέρει, για την καθυστέρηση αυτή ή όταν έχει συντελέσει σημαντικά στην καθυστέρηση αυτή (απόφαση του Πρωτοδικείου της 30ής Σεπτεμβρίου 2003, T-296/01, *Tatti*

κατά Επιτροπής, σκέψη 60· προαναφερθείσα στη σκέψη 49 απόφαση Lebedef κατά Επιτροπής, σκέψη 57, και προαναφερθείσα στη σκέψη 6[0] απόφαση Ferrer de Moncada κατά Επιτροπής, σκέψη 85).

- 77 Στο πλαίσιο αυτό, το προβαλλόμενο από την Επιτροπή επιχείρημα ότι η προσφεύγουσα δεν κατέβαλε κάθε δυνατή προσπάθεια προκειμένου να αποφευχθούν οι καθυστερήσεις στη σύνταξη των ΕΕΣ της δεν συνιστά εν προκειμένω, ελλείψει εκτενέστερων διευκρινίσεων, στοιχείο αποκλείον την ευθύνη του θεσμικού οργάνου.
- 78 Ομοίως, ελλείψει σαφούς σχετικής ενδείξεως, δεν δύναται, προκειμένου να αποκλεισθεί το δικαίωμα της να διαμαρτυρηθεί για την καθυστέρηση στη σύνταξη των ΕΕΣ της, να προσαφθεί στην προσφεύγουσα, όπως υποστηρίζει η Επιτροπή, έλλειψη γενικής επιμέλειας. Δεδομένου ότι δεν αποδεικνύεται κάποιου είδους καταχρηστική συμπεριφορά, δεν δύναται να χρησιμοποιηθεί εις βάρος της προσφεύγουσας το στοιχείο ότι αξιοποίησε κατά τρόπο αρκετά μεθοδικό όλες τις δυνατότητες διοικητικής προσβολής (επί του σημείου αυτού, βλ. προαναφερθείσα στη σκέψη 60 απόφαση Ferrer de Moncada κατά Επιτροπής, σκέψη 86) ή ότι, μετά την αυτοδίκαιη συνταξιοδότησή της, επέστρεψε στη χώρα καταγωγής της, γεγονός που κατέστησε αναγκαία την ταχυδρομική αλληλογραφία. Η χρησιμοποίηση, όμως, των μέσων διοικητικής προσβολής εκ μέρους της προσφεύγουσας και η επιστροφή της στη χώρα καταγωγής της συνιστούν αντικειμενικά γεγονότα τα οποία, ως τέτοια, δεν δύναται να καταλογισθούν ούτε στην Επιτροπή, δεδομένου ότι δεν υφίσταται καμία συγκεκριμένη απόδειξη περί καθυστερήσεων στη διαχείριση των εν λόγω αντικειμενικών παραμέτρων εκ μέρους της Επιτροπής.
- 79 Επιβάλλεται, επομένως, η κατάφαση αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της παράτυπης συμπεριφοράς της Επιτροπής και της ζημίας κατά τον βαθμό που προσδιορίστηκε ανωτέρω.

Επί της αποζημίωσης της προσφεύγουσας

- 80 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, το Δικαστήριο ΔΔ καλείται να εκτιμήσει τη ζημία που υπέστη η προσφεύγουσα και να καθορίσει το ποσό της οφειλόμενης σε αυτήν αποζημίωσης.
- 81 Με το υπόμνημά της αντικρούσεως η Επιτροπή ζήτησε από το Δικαστήριο ΔΔ, για την περίπτωση κατά την οποία αυτό έκρινε ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις αποζημίωσης της προσφεύγουσας, να προβεί στην εκτίμηση της υλικής ζημίας σε μεταγενέστερο χρόνο, ούτως ώστε να εξετάσει το συγκεκριμένο θέμα μόνο στην περίπτωση κατά την οποία οι αντίδικοι δεν καταλήξουν σε συμφωνία επί του ύψους της αποζημίωσης.
- 82 Η πρόταση αυτή πρέπει, εντούτοις, να απορριφθεί. Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο οφείλει να λάβει υπόψη το γεγονός ότι δύο απόπειρες φιλικού διακανονισμού έχουν αποτύχει. Εξάλλου, η Επιτροπή επέλεξε αυτοβούλως να μη θίξει, ούτε με το υπόμνημά της αντικρούσεως ούτε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, το ζήτημα της ενδεχομένως οφειλόμενης αποζημίωσης, μολονότι είχε τη δυνατότητα να τοποθετηθεί επί αυτού.

– Επί της ικανοποίησης της ηθικής βλάβης της προσφεύγουσας

- 83 Με το εισαγωγικό δικόγραφο της, η προσφεύγουσα υπολόγισε κατά δίκαιη και εύλογη κρίση σε 35 000 ευρώ το ποσό που απαιτείται για την ικανοποίηση της ηθικής βλάβης που υπέστη εξαιτίας της καταστάσεως αβεβαιότητας και αγωνίας στην οποία περιήλθε λόγω της μη συντάξεως των ΕΕΣ 2001/2002, 2004, 2005 και 2008.

- 84 Με τις παρατηρήσεις που υπέβαλε την 4η Μαΐου 2012 η προσφεύγουσα αύξησε το ποσό της αποζημιώσεώς της για ηθική βλάβη σε 70 000 ευρώ, επικαλούμενη επίταση της εν λόγω βλάβης συνεπεία των πταισμάτων στα οποία υπέπεσε η Επιτροπή κατά τη σύνταξη των επίμαχων ΕΕΣ μετά την έναρξη της δίκης και της γενικής, εκ μέρους της Επιτροπής, ελλείψεως επιμέλειας.
- 85 Συναφώς, πρέπει να συνεκτιμηθεί η έκταση των καθυστερήσεων που σημειώθηκαν κατά την εκ μέρους της Επιτροπής σύνταξη των ΕΕΣ 2001/2002, 2004, 2005 και 2008, λαμβανομένου, εντούτοις, υπόψη ότι, όπως επισημάνθηκε με τη σκέψη 63 της παρούσας αποφάσεως, η ηθική βλάβη που χρήζει ικανοποιήσεως και η οποία απορρέει από το καθεστώς αβεβαιότητας και ανησυχίας στο οποίο περιήλθε η προσφεύγουσα ως προς το επαγγελματικό της μέλλον περιορίζεται στην περίοδο κατά την οποία αυτή ήταν εν ενεργεία υπάλληλος και, ως εκ τούτου, το διάστημα από 1ης Ιουνίου 2009, ημερομηνίας αυτοδίκαιης συνταξιοδοτήσεώς της λόγω αναπηρίας, δεν δύναται να ληφθεί υπόψη κατά τον υπολογισμό της αποζημιώσεως.
- 86 Επιβάλλεται, εξάλλου, η υπόμνηση ότι η αξιοποίηση των μέσων διοικητικής προσβολής και η επιστροφή της προσφεύγουσας στη χώρα καταγωγής της αποτελούν αντικειμενικά γεγονότα τα οποία, ως τέτοια, δεν δύναται να καταλογισθούν ούτε στην προσφεύγουσα ούτε στην Επιτροπή κατά τον προσδιορισμό της ζημίας που η προσφεύγουσα υπέστη εξαιτίας της εκπρόθεσμης συντάξεως των ΕΕΣ της.
- 87 Τέλος, το Δικαστήριο ΔΔ δεν δύναται να κάνει δεκτό το αίτημα της προσφεύγουσας περί επιδικάσεως σε αυτήν αποζημιώσεως λόγω της προβαλλόμενης πλημμελούς συντάξεως από την Επιτροπή, μετά την έναρξη της δίκης, των ΕΕΣ 2001/2002, 2004, 2005 και 2008, διότι τούτο θα προδίκαζε τον παράνομο χαρακτήρα των εν λόγω ΕΕΣ και θα υπερέβαινε τα όρια του αντικειμένου της δίκης, όπως αυτά καθορίζονται με το δικόγραφο της προσφυγής.
- 88 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω στοιχείων εκτιμήσεως, επιβάλλεται η επιδίκαση στην προσφεύγουσα του ποσού των 15 000 ευρώ, ποσού υπολογιζόμενου κατά δίκαιη και εύλογη κρίση, προς ικανοποίηση της ηθικής της βλάβης.
- Επί της αποζημιώσεως λόγω της απώλειας ευκαιρίας προαγωγής
- 89 Ως προς την αποζημίωση λόγω της απώλειας ευκαιρίας προαγωγής, η προσφεύγουσα, εκτιμώντας ότι η προαγωγή της στον βαθμό Α 4 κατά την περίοδο προαγωγών 2003 θα ήταν βέβαιη αν είχε τύχει εγκαίρως έγκυρης αξιολογήσεως, προσδιόρισε με το εισαγωγικό δικόγραφο τη ζημία της στο 70 % της διαφοράς μεταξύ των αποδοχών που ελάμβανε ως υπάλληλος με βαθμό Α 5 και των αποδοχών που θα ελάμβανε ως υπάλληλος με βαθμό Α 4, από της περιόδου προαγωγών 2003, υπολογίζοντάς την στο ποσό των 53 000 ευρώ. Κατά την προσφεύγουσα, στο ποσό αυτό θα πρέπει να προστεθεί το πόσο των 400 ευρώ ανά μήνα, το οποίο αντιστοιχεί στο 70 % περίπου της διαφοράς μεταξύ του επιδόματος αναπηρίας που λαμβάνει και του επιδόματος αναπηρίας που θα ελάμβανε αν είχε προαχθεί στον βαθμό Α 4 το 2003. Τέλος, κατά την προσφεύγουσα, επιβάλλεται η αναπροσαρμογή της συντάξεως της αρχαιότητας κατόπιν καταβολής των αντίστοιχων εισφορών.
- 90 Με τις παρατηρήσεις που κατέθεσε την 9η Ιουλίου 2012 η προσφεύγουσα αύξησε το ποσό της αποζημιώσεως που της οφείλεται λόγω της απώλειας ευκαιρίας προαγωγής το 2003, το 2005 ή το αργότερο το 2007, βάσει συντελεστή πιθανότητας 95 %, αντιστοίχως στο ποσό των 410 000 ευρώ, των 204 996 ευρώ και των 90 130 ευρώ. Όπως υποστηρίζει, εξαιτίας της μη απονομής στην ίδια μορίων αξιολογήσεως και μορίων προτεραιότητας, η Επιτροπή δεν ελάμβανε υπόψη από το 2003 και εντεύθεν την κατάστασή της ενόψει ενδεχόμενης προαγωγής και ότι η πληθώρα των πταισμάτων στα οποία υπέπεσε το εν λόγω θεσμικό όργανο είχαν ως αποτέλεσμα να καταστεί αδύνατη η εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων της 20ής Απριλίου 2005, της 13ης Δεκεμβρίου 2007 και της 6ης Οκτωβρίου 2009, καθώς και η απόφαση της 23ης Απριλίου 2007 με την οποία έγινε δεκτή η διοικητική ένστασή της κατά της ΕΕΣ 2005.

- 91 Κατά τη νομολογία, για τον καθορισμό του ποσού της αποζημίωσης που πρέπει να καταβληθεί λόγω της απώλειας ευκαιρίας, επιβάλλεται κατ' αρχάς η εξακρίβωση της φύσεως της ευκαιρίας που ο υπάλληλος απώλεσε, ακολούθως ο προσδιορισμός της ημερομηνίας από της οποίας αυτός θα μπορούσε να έχει επωφεληθεί της εν λόγω ευκαιρίας, εν συνεχεία δε η αναγωγή της εν λόγω ευκαιρίας σε ποσοτικό μέγεθος και, τέλος, ο προσδιορισμός των οικονομικών συνεπειών που είχε για τον υπάλληλο αυτόν η εν λόγω απώλεια ευκαιρίας (προαναφερθείσα με τη σκέψη 35 απόφαση ΑΑ κατά Επιτροπής, σκέψη 83).
- 92 Επιπροσθέτως, κατά τη νομολογία, η ευκαιρία την οποία απώλεσε ο υπάλληλος πρέπει, οσάκις τούτο είναι εφικτό, να προσδιορίζεται αντικειμενικώς, υπό τη μορφή μαθηματικού συντελεστή προκύπτοντος από ακριβή ανάλυση. Εντούτοις, οσάκις ο κατ' αυτόν τον τρόπο ποσοτικός προσδιορισμός της εν λόγω ευκαιρίας δεν είναι δυνατός, γίνεται δεκτό ότι χωρεί εκτίμηση της ζημίας κατά δίκαιη και εύλογη κρίση (προαναφερθείσα με τη σκέψη 35 απόφαση ΑΑ κατά Επιτροπής, σκέψεις 93 και 94).
- 93 Στο πλαίσιο της υπό κρίση υποθέσεως το Δικαστήριο ΔΔ αδυνατεί να καθορίσει έναν συντελεστή ο οποίος να εκφράζει μαθηματικώς την απώλεια ευκαιρίας, αφενός, διότι η ισχνή πιθανότητα της προσφεύγουσας να προαχθεί στον βαθμό Α 4 ή σε ισοδύναμο βαθμό προ της 1ης Μαρτίου 2008 εμποδίζει τον ποσοτικό προσδιορισμό της απώλειας ευκαιρίας, αφετέρου δε, διότι οι διάδικοι δεν προσκόμισαν ενώπιον του Δικαστηρίου ΔΔ ακριβή στοιχεία αναλύσεως εκ των οποίων αυτό θα μπορούσε ενδεχομένως να καθορίσει τον εν λόγω συντελεστή, αφού, ιδίως, η προσφεύγουσα περιορίσθηκε στη δήλωση ότι είχε ισχυρές πιθανότητες να προαχθεί προ της εν λόγω ημερομηνίας.
- 94 Συνεπώς, δεδομένης της ευχέρειας του Δικαστηρίου ΔΔ να εκτιμά τη ζημία κατά δίκαιη και εύλογη κρίση, επιβάλλεται η επιδίκαση στην προσφεύγουσα κατ' αποκοπήν ποσού, προς αντιστάθμιση της ευκαιρίας που αυτή απώλεσε εξαιτίας του γεγονότος ότι οι υπηρεσίες της κατά τα έτη 2001/2002, 2004, 2005 και 2008 δεν αξιολογήθηκαν εγκύρως εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών (βλ., συναφώς, απόφαση του Δικαστηρίου ΔΔ της 8ης Μαΐου 2008, F-6/07, *Sunikas κατά Συμβουλίου*, σκέψεις 143 και 144).
- 95 Κατά τον υπολογισμό του ύψους της εν λόγω αποζημίωσης, πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι, μολονότι οι πιθανότητες της προσφεύγουσας να προαχθεί σε βαθμό ανώτερο του βαθμού Α 5 ή ισοδύναμου βαθμού προ της 1ης Μαρτίου 2008 εμφανίζονται ιδιαιτέρως ισχνές, αρκούν για την απόδειξη ζημίας ικανής να δικαιολογήσει προσήκουσα αποζημίωση. Δεν πρέπει, εξάλλου, να παροράται το γεγονός ότι η προσφεύγουσα προήχθη στον βαθμό AD 12 κατά την περίοδο προαγωγών 2008 (βλ., συναφώς, απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 1ης Σεπτεμβρίου 2010, T-91/09 P, *Skareby κατά Επιτροπής*, σκέψη 72).
- 96 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, το Δικαστήριο ΔΔ ορίζει, κατά δίκαιη και εύλογη κρίση, την αποζημίωση που πρέπει να επιδικασθεί στην προσφεύγουσα προς αποκατάσταση της υλικής ζημίας που αυτή υπέστη λόγω της απώλειας ευκαιρίας προαγωγής στον βαθμό Α 4 προ της 1ης Μαρτίου 2008 στο κατ' αποκοπήν ποσό των 4 000 ευρώ.
- 97 Δεδομένου του κατ' αποκοπήν χαρακτήρα της επιδικαζόμενης αποζημίωσης, δεν συντρέχει λόγος να υποχρεωθεί η Επιτροπή να προβεί σε αναπροσαρμογή της συντάξεως αρχαιότητας της προσφεύγουσας μέσω καταβολής συμπληρωματικών εισφορών.

3. Επί του αιτήματος περί ακυρώσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως καθό μέρος απορρίπτει την αίτηση αρωγής

- 98 Η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή άρνηση κινήσεως διοικητικής έρευνας για τις πράξεις παρενοχλήσεως των οποίων η ίδια διατείνεται ότι υπήρξε θύμα. Η προσφεύγουσα τονίζει ότι αδυνατεί να έχει πρόσβαση στον διοικητικό φάκελό της, πρόσβαση αναγκαία προκειμένου να αποδείξει τις εν

λόγω πράξεις ή επιμέρους στοιχεία της ζημίας την οποία υποστηρίζει ότι υπέστη, καθώς και προκειμένου να παράσχει ενδεχομένως τα στοιχεία αυτά στην ιατρική επιτροπή η οποία έχει κληθεί να αποφανθεί επί της επαγγελματικής αιτίας της ασθένειας της.

- 99 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το δικόγραφο δεν καθιστά δυνατό μετά βεβαιότητας τον προσδιορισμό του νομικού ερείσματος του λόγου ακυρώσεως που προβάλλει η προσφεύγουσα.
- 100 Αν υποτεθεί ότι επιβάλλεται η ερμηνεία του συγκεκριμένου λόγου ακυρώσεως ως αντλούμενου από το άρθρο 24 του ΚΥΚ και από πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, επιβάλλεται η επισήμανση ότι το αίτημα της προσφεύγουσας περί κινήσεως έρευνας για ηθική παρενόχληση ερείδεται κατά βάση σε υποθετικές και γενικόλογες δηλώσεις, χωρίς να προσδιορίζονται οι συγκεκριμένες περιστάσεις επί των οποίων θεμελιώνονται οι εν λόγω κατηγορίες και χωρίς να κατονομάζεται ή να κατονομάζονται ο αυτουργός ή, αντιστοίχως, οι αυτουργοί της παρενοχλήσεως. Η φερόμενη ως αδυναμία της προσφεύγουσας να έχει πρόσβαση στον διοικητικό φάκελό της, ούτως ώστε να μπορεί να αποδείξει τις πράξεις παρενοχλήσεως ή στοιχεία της ζημίας που υπέστη, δεν δύναται να συνεπάγεται για τη Διοίκηση την υποχρέωση κινήσεως έρευνας επί τη βάση και μόνων τέτοιων ισχυρισμών. Συγκεκριμένα, κατά τη νομολογία, ο υπάλληλος που θεωρεί ότι έχει υποστεί παρενόχληση οφείλει να προσκομίζει στοιχεία συνιστώντα αρχή αποδείξεως του υποστατού των προσβολών των οποίων υποστηρίζει ότι υπήρξε θύμα (διάταξη του Γενικού Δικαστηρίου της 5ης Μαΐου 2011, T-402/09 P, Marcuccio κατά Επιτροπής, σκέψεις 37 και 39· απόφαση του Δικαστηρίου ΔΔ της 5ης Ιουνίου 2012, F-71/10, Cantisani κατά Επιτροπής, σκέψη 78). Εν γένει, όμως, και δεδομένης της ελλείψεως αποδείξεων, η προσφεύγουσα δεν προσκόμισε κανένα στοιχείο περί παρενοχλήσεως.
- 101 Όσον αφορά, ειδικότερα, τις αναβολές στη σύνταξη των ΕΕΣ της προσφεύγουσας, επιβάλλεται η επισήμανση ότι, μολονότι στοιχειοθετούν υπηρεσιακό πταίσμα, οι εν λόγω καθυστερήσεις δεν συνιστούν αυτές καθ' εαυτές στοιχείο ικανό να αποτελέσει αρχή αποδείξεως μιας πράξεως τόσο σοβαρής όσο η παρενόχληση.
- 102 Εξάλλου και εφόσον ο λόγος ακυρώσεως που προβάλλει η προσφεύγουσα ερμηνευθεί ως αναγόμενος ομοίως στην αρωγή που αυτή είχε αιτηθεί λόγω των προβλημάτων υγείας της, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, λαμβανομένων υπόψη, αφενός, της λακωνικής διατυπώσεως του συγκεκριμένου λόγου και, αφετέρου, των μέτρων που η Επιτροπή έλαβε προκειμένου να εξασφαλίσει στην ενδιαφερομένη κατάλληλες συνθήκες εργασίας, μέτρων τα οποία απαριθμούνται με την προσβαλλόμενη απόφαση, δεν προκύπτει ότι η Επιτροπή παρέβη τη διάταξη του άρθρου 24 του ΚΥΚ ή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως αρνούμενη να παράσχει στην προσφεύγουσα την εν λόγω αρωγή.
- 103 Τέλος, όπως δύναται να συναχθεί, η προσφεύγουσα δεν βάλλει κατά της απαντήσεως που η ΑΔΑ παρέσχε, με την απόφαση της 18ης Ιουνίου 2010, στην αίτησή της προσβάσεως στον ιατρικό φάκελό της.
- 104 Συνεπώς, ο λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί, όπως και το αίτημα περί ακυρώσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως καθό μέρος απορρίπτει την αίτηση αρωγής.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 105 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, υπό την επιφύλαξη των λοιπών διατάξεων του ογδού κεφαλαίου του δευτέρου τίτλου του εν λόγω Κανονισμού, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δυνάμει της παραγράφου 2 του ιδίου άρθρου, το Δικαστήριο ΔΔ δύναται να αποφασίσει, οσάκις τούτο υπαγορεύεται από λόγους επιείκειας, ότι ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται εν μέρει μόνο στα δικαστικά έξοδα ή ότι αυτός δεν πρέπει να καταδικασθεί στα δικαστικά έξοδα.

¹⁰⁶ Από το σκεπτικό της παρούσας αποφάσεως προκύπτει ότι η προσφεύγουσα δικαιώνεται ως προς το κύριο αίτημά της, ήτοι την αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη εξαιτίας των καθυστερήσεων στη σύνταξη των ΕΕΣ της και, συνεπώς, ότι η Επιτροπή είναι ο ηττηθείς διάδικος. Εξάλλου, με τα αιτήματά της, η προσφεύγουσα ζήτησε ρητώς την καταδίκη της Επιτροπής στα δικαστικά έξοδα. Δεδομένου ότι οι περιστάσεις της υποθέσεως δεν δικαιολογούν την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, η Επιτροπή φέρει τα δικαστικά έξοδά της και πρέπει να καταδικασθεί στα δικαστικά έξοδα της προσφεύγουσας.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (τρίτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Υποχρεώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να καταβάλει στην ΑΚ το ποσό των 15 000 ευρώ προς ικανοποίηση της ηθικής της βλάβης.
- 2) Υποχρεώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να καταβάλει στην ΑΚ το ποσό των 4 000 ευρώ ως αποζημίωση για την απώλεια ευκαιρίας προαγωγής της σε βαθμό ανώτερο του Α 5 ή ισοδύναμο με αυτόν βαθμό προ της 1ης Μαρτίου 2008.
- 3) Απορρίπτει κατά τα λοιπά την προσφυγή-αγωγή.
- 4) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή φέρει τα δικαστικά έξοδά της και καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα της ΑΚ.

Van Raepenbusch

Barents

Bradley

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 13 Μαρτίου 2013.

Η Γραμματέας
W. Hakenberg

Ο Πρόεδρος
S. Van Raepenbusch